Codul penal

actualizat la 1 octombrie 2016

Codul penal

actualizat la 1 octombrie 2016

Ediție îngrijită de
procuror Sebastian Constantin Mierliță

solomon
2016

Respectați cartea și legea!

Atragem atenția asupra faptului că, în baza Legii nr. 8/1996 privind dreptul de autor și drepturile conexe, constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoare de la o lună la un an sau amendă reproducerea operelor sau a produselor purtătoare de drepturi conexe (art. 140). Prin reproducere se înţelege realizarea, integrală sau parţială, a uneia ori a mai multor copii ale unei opere, direct sau indirect, temporar ori permanent, prin orice mijloc şi sub orice formă (art. 14).

De asemenea, constituie infracţiune şi se pedepseşte cu închisoare de la 6 luni la 3 ani sau cu amendă punerea la dispoziţia publicului, inclusiv prin internet ori prin alte reţele de calculatoare, fără drept, a operelor sau a produselor purtătoare de drepturi conexe, indiferent de suport, astfel încât publicul să le poată accesa în orice loc sau în orice moment ales în mod individual (art. 139^8).

Copyright © 2016, **Editura Solomon**

Toate drepturile sunt rezervate Editurii Solomon.
Nicio parte din această lucrare nu poate fi copiată fără acordul scris al Editurii Solomon.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României
ROMÂNIA [Legislaţie]
Codul penal : actualizat la 1 octombrie 2016 / ed. îngrij. de Sebastian Constantin Mierliţă. - Bucureşti : Editura Solomon, 2016
ISBN 978-606-94050-0-0

I. Mierliţă, Sebastian Constantin (ed.)

343(498)(094.4)

Redactor: Elena-Raluca Cîrjan

Editura Solomon

Tel.: 0725.356.750

E-mail:
office@editurasolomon.ro
redactie@editurasolomon.ro

Website: www.editurasolomon.ro

Cuprins

Codul penal **1**

Index **215**

Legea nr. 187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal (*extras*) **225**

Legea nr. 286/2009
privind Codul penal

cu modificările și completările aduse prin:

- Legea nr. 151/2016 - privind ordinul european de protecție, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative
- Decizia Curții Constituționale nr. 405/2016 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 246 din Codul penal din 1969, ale art. 297 alin. (1) din Codul penal și ale art. 132 din Legea nr. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție
- Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 18/2016 - pentru modificarea și completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală, precum și pentru completarea art. 31 alin. (1) din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară
- Decizia Curții Constituționale nr. 603/2015 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 301 alin. (1) și art. 308 alin. (1) din Codul penal
- Decizia Curții Constituționale nr. 11/2015 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 112^1 alin. (2) lit. a) din Codul penal
- Decizia Curții Constituționale nr. 732/2014 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 336 alin. (1) și (3) din Codul penal
- Legea nr. 159/2014 - pentru abrogarea art. 276 din Legea nr. 286/2009 privind Codul penal
- Decizia Curții Constituționale nr. 508/2014 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 159 alin. (3) din Codul penal

- Decizia Curții Constituționale nr. 265/2014 referitoare la excepţia de neconstituţionalitate a dispoziţiilor art. 5 din Codul penal
- Legea nr. 187/2012 - pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal
- Legea nr. 63/2012 - pentru modificarea şi completarea Codului penal al României şi a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal
- Legea nr. 27/2012 - pentru modificarea şi completarea Codului penal al României şi a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal

Codul penal
(Legea nr. 286/2009)

Cuprins

Art.

Partea generală

Titlul I – Legea penală şi limitele ei de aplicare 1-14
Capitolul I – Principii generale 1-2
Capitolul II – Aplicarea legii penale 3-14
Secţiunea 1 – Aplicarea legii penale în timp 3-7
Secţiunea a 2-a – Aplicarea legii penale în spaţiu 8-14

Titlul II – Infracţiunea 15-52
Capitolul I – Dispoziţii generale 15-17
Capitolul II – Cauzele justificative 18-22
Capitolul III – Cauzele de neimputabilitate 23-31
Capitolul IV – Tentativa 32-34
Capitolul V – Unitatea şi pluralitatea de infracţiuni 35-45
Capitolul VI – Autorul şi participanţii 46-52

Titlul III – Pedepsele 53-106
Capitolul I – Categoriile pedepselor 53-55
Capitolul II – Pedepsele principale 56-64
Secţiunea 1 – Detenţiunea pe viaţă 56-59
Secţiunea a 2-a – Închisoarea 60
Secţiunea a 3-a – Amenda 61-64
Capitolul III – Pedeapsa accesorie şi pedepsele complementare 65-70
Secţiunea 1 – Pedeapsa accesorie 65
Secţiunea a 2-a – Pedepsele complementare 66-70
Capitolul IV – Calculul duratei pedepselor 71-73
Capitolul V – Individualizarea pedepselor 74-106

Secţiunea 1 – Dispoziţii generale 74
Secţiunea a 2-a – Circumstanţele atenuante şi circumstanţele agravante 75-79
Secţiunea a 3-a – Renunţarea la aplicarea pedepsei 80-82
Secţiunea a 4-a – Amânarea aplicării pedepsei 83-90
Secţiunea a 5-a – Suspendarea executării pedepsei sub supraveghere 91-98
Secţiunea a 6-a – Liberarea condiţionată 99-106

Titlul IV – Măsurile de siguranţă 107-112
Capitolul I – Dispoziţii generale 107-108
Capitolul II – Regimul măsurilor de siguranţă 109-112

Titlul V – Minoritatea 113-134
Capitolul I – Regimul răspunderii penale a minorului.....113-116
Capitolul II – Regimul măsurilor educative neprivative de libertate 117-123
Capitolul III – Regimul măsurilor educative privative de libertate 124-127
Capitolul IV – Dispoziţii comune 128-134

Titlul VI – Răspunderea penală a persoanei juridice 135-151
Capitolul I – Dispoziţii generale 135-137
Capitolul II – Regimul pedepselor complementare aplicate persoanei juridice 138-145
Capitolul III – Dispoziţii comune 146-151

Titlul VII – Cauzele care înlătură răspunderea penală 152-159

Titlul VIII – Cauzele care înlătură sau modifică executarea pedepsei 160-164

Titlul IX – Cauzele care înlătură consecinţele condamnării 165-171

Titlul X – Înţelesul unor termeni sau expresii în legea penală 172-187

Partea specială

Titlul I – Infracţiuni contra persoanei 188-227
Capitolul I – Infracţiuni contra vieţii 188-192
Capitolul II – Infracţiuni contra integrităţii corporale sau sănătăţii 193-198
Capitolul III – Infracţiuni săvârşite asupra unui membru de familie 199-200
Capitolul IV – Agresiuni asupra fătului 201-202
Capitolul V– Infracţiuni privind obligaţia de asistenţă a celor în primejdie 203-204
Capitolul VI – Infracţiuni contra libertăţii persoanei 205-208
Capitolul VII – Traficul şi exploatarea persoanelor vulnerabile 209-217
Capitolul VIII – Infracţiuni contra libertăţii şi integrităţii sexuale 218-223
Capitolul IX – Infracţiuni ce aduc atingere domiciliului şi vieţii private 224-227

Titlul II – Infracţiuni contra patrimoniului 228-256
Capitolul I – Furtul 228-232
Capitolul II – Tâlhăria şi pirateria 233-237
Capitolul III – Infracţiuni contra patrimoniului prin nesocotirea încrederii 238-248
Capitolul IV – Fraude comise prin sisteme informatice şi mijloace de plată electronice 249-252
Capitolul V – Distrugerea şi tulburarea de posesie 253-256

Titlul III – Infracţiuni privind autoritatea şi frontiera de stat 257-265
Capitolul I – Infracţiuni contra autorităţii 257-261
Capitolul II – Infracţiuni privind frontiera de stat 262-265

Titlul IV – Infracţiuni contra înfăptuirii justiţiei 266-288

Titlul V – Infracţiuni de corupţie şi de serviciu 289-309
Capitolul I – Infracţiuni de corupţie 289-294
Capitolul II – Infracţiuni de serviciu 295-309

Titlul VI – Infracţiuni de fals 310-328
Capitolul I – Falsificarea de monede, timbre sau de alte valori 310-316
Capitolul II – Falsificarea instrumentelor de autentificare sau de marcare 317-319
Capitolul III – Falsuri în înscrisuri 320-328

Titlul VII – Infracţiuni contra siguranţei publice 329-366
Capitolul I – Infracţiuni contra siguranţei circulaţiei pe căile ferate 329-333
Capitolul II – Infracţiuni contra siguranţei circulaţiei pe drumurile publice 334-341
Capitolul III – Nerespectarea regimului armelor, muniţiilor, materialelor nucleare şi al materiilor explozive 342-347
Capitolul IV – Infracţiuni privitoare la regimul stabilit pentru alte activităţi reglementate de Lege 348-351
Capitolul V – Infracţiuni contra sănătăţii publice 352-359
Capitolul VI – Infracţiuni contra siguranţei şi integrităţii sistemelor şi datelor informatice 360-366

Titlul VIII – Infracţiuni care aduc atingere unor relaţii privind convieţuirea socială 367-384
Capitolul I – Infracţiuni contra ordinii şi liniştii publice 367-375
Capitolul II – Infracţiuni contra familiei 376-380
Capitolul III – Infracţiuni contra libertăţii religioase şi respectului datorat persoanelor decedate 381-384

Titlul IX – Infracţiuni electorale 385-393

Titlul X – Infracţiuni contra securităţii naţionale 394-412

Titlul XI – Infracţiuni contra capacităţii de luptă a forţelor armate 413-437
Capitolul I – Infracţiuni săvârşite de militari 413-431
Capitolul II – Infracţiuni săvârşite de militari sau de civili 432-437

Titlul XII – Infracţiuni de genocid, contra umanităţii şi de război 438-445
Capitolul I – Infracţiuni de genocid şi contra umanităţii 438-439
Capitolul II – Infracţiuni de război 440-445

Titlul XIII – Dispoziţii finale 446

Partea generală

Titlul I. Legea penală şi limitele ei de aplicare

Capitolul I. Principii generale

Art. 1. Legalitatea incriminării. (1) Legea penală prevede faptele care constituie infracţiuni.

(2) Nicio persoană nu poate fi sancţionată penal pentru o faptă care nu era prevăzută de legea penală la data când a fost săvârşită.

Art. 2. Legalitatea sancţiunilor de drept penal. (1) Legea penală prevede pedepsele aplicabile şi măsurile educative ce se pot lua faţă de persoanele care au săvârşit infracţiuni, precum şi măsurile de siguranţă ce se pot lua faţă de persoanele care au comis fapte prevăzute de legea penală.

(2) Nu se poate aplica o pedeapsă ori nu se poate lua o măsură educativă sau o măsură de siguranţă dacă aceasta nu era prevăzută de legea penală la data când fapta a fost săvârşită.

(3) Nicio pedeapsă nu poate fi stabilită şi aplicată în afara limitelor generale ale acesteia.

Capitolul II. Aplicarea legii penale

Secţiunea 1. Aplicarea legii penale în timp

Art. 3. Activitatea legii penale. Legea penală se aplică infracţiunilor săvârşite în timpul cât ea se află în vigoare.

Art. 4. Aplicarea legii penale de dezincriminare. Legea penală nu se aplică faptelor săvârşite sub legea veche, dacă nu mai sunt prevăzute de legea nouă. În acest caz, executarea pedepselor, a măsurilor

educative şi a măsurilor de siguranţă, pronunţate în baza legii vechi, precum şi toate consecinţele penale ale hotărârilor judecătoreşti privitoare la aceste fapte încetează prin intrarea în vigoare a legii noi.

Hotărâre prealabilă

Prin Decizia nr. 6/2015 (M. Of. nr. 257 din 17 aprilie 2015), Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie a stabilit că „*în interpretarea dispoziţiilor art. 4 din Codul penal, succesiunea de acte normative cu privire la preţul mediu al unui metru cub de masă lemnoasă pe picior (Ordinul ministrului mediului şi pădurilor nr. 3.283/2012; art. 202 pct. 8 din Legea nr. 187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal; Ordinul ministrului delegat pentru ape, păduri şi piscicultură nr. 76/2014 şi Ordinul ministrului delegat pentru ape, păduri şi piscicultură nr. 118/2014) nu a avut ca efect imposibilitatea stabilirii acestui preţ şi, pe cale de consecinţă, nu a condus la dezincriminarea in concreto a infracţiunilor de tăiere fără drept de arbori din fondul forestier naţional, prevăzută de art. 108 din Legea nr. 46/2008, şi de furt de arbori din fondul forestier naţional, prevăzută de art. 110 din Legea nr. 46/2008*”.

Art. 5. Aplicarea legii penale mai favorabile până la judecarea definitivă a cauzei. (1) În cazul în care de la săvârşirea infracţiunii până la judecarea definitivă a cauzei au intervenit una sau mai multe legi penale, se aplică legea mai favorabilă.

(2) Dispoziţiile alin. (1) se aplică şi actelor normative ori prevederilor din acestea declarate neconstituţionale, precum şi ordonanţelor de urgenţă aprobate de Parlament cu modificări sau completări ori respinse, dacă în timpul când acestea s-au aflat în vigoare au cuprins dispoziţii penale mai favorabile.

Constituţionalitate

Prin Decizia nr. 265/2014 (M. Of. nr. 372 din 20 mai 2014), Curtea Constituţională a constatat că *„dispoziţiile art. 5 din Codul penal sunt constituţionale în măsura în care nu permit combinarea prevederilor din legi succesive în stabilirea şi aplicarea legii penale mai favorabile”*.

Hotărâri prealabile

Prin Decizia nr. 11/2016 (M. Of. nr. 468 din 23 iunie 2016), Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie a stabilit că *„în aplicarea dispoziţiilor art. 5 din Codul penal, conform Deciziei Curţii Constituţionale nr. 265/2014, în cazul pluralităţii de infracţiuni constând într-o infracţiune pentru care potrivit Codului penal anterior a fost aplicată printr-o hotărâre definitivă o pedeapsă cu suspendarea sub supraveghere a executării pedepsei*

potrivit art. 86[1] din Codul penal anterior şi o infracţiune săvârşită în termenul de încercare, pentru care legea penală mai favorabilă este considerată legea nouă, stabilirea şi executarea pedepsei rezultante în urma revocării suspendării sub supraveghere se realizează conform art. 96 alin. (4) şi (5) din Codul penal".

Prin Decizia nr. 7/2016 (M. Of. nr. 251 din 5 aprilie 2016), Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie a stabilit că *„în aplicarea dispoziţiilor art. 5 din Codul penal, în cazul pluralităţii de infracţiuni constând în săvârşirea unor infracţiuni anterior datei de 1 februarie 2014, respectiv a unor infracţiuni comise după intrarea în vigoare a noului Cod penal, pentru infracţiunile săvârşite anterior datei de 1 februarie 2014 se va aplica legea penală mai favorabilă – identificată ca fiind legea veche sau legea nouă –, iar pentru infracţiunile săvârşite sub imperiul legii penale noi, precum şi pentru tratamentul sancţionator al concursului de infracţiuni se va aplica legea nouă, conform art. 3 din Codul penal şi art. 10 din Legea nr. 187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal".*

Prin Decizia nr. 29/2015 (M. Of. nr. 29 din 15 ianuarie 2016), Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie a stabilit că *„în procedura de modificare a pedepsei prevăzută de art. 585 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură penală, în cadrul operaţiunii de contopire a unei pedepse cu închisoarea aplicată în temeiul Codului penal anterior pentru o infracţiune săvârşită sub imperiul acestei legi cu o pedeapsă cu închisoarea aplicată în temeiul noului Cod penal pentru o infracţiune săvârşită sub Codul penal anterior, se impune determinarea legii penale mai favorabile condamnatului conform art. 5 din Codul penal".*

Prin Decizia nr. 13/2015 (M. Of. nr. 410 din 10 iunie 2015), Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie a stabilit că *„în aplicarea dispoziţiilor art. 5 din Codul penal, conform Deciziei nr. 265/2014 a Curţii Constituţionale, în cazul pluralităţii de infracţiuni constând într-o infracţiune pentru care, potrivit Codului penal anterior, a fost aplicată, printr-o hotărâre definitivă, o pedeapsă cu suspendarea condiţionată a executării care, conform art. 41 alin. (1) din Codul penal, nu îndeplineşte condiţiile pentru a constitui primul termen al recidivei postcondamnatorii şi, respectiv, o infracţiune săvârşită în termenul de încercare, pentru care legea penală mai favorabilă este legea nouă, stabilirea şi executarea pedepsei, în urma revocării suspendării condiţionate, se realizează potrivit dispoziţiilor art. 15 alin. (2) din Legea nr. 187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal raportat la art. 83 alin. (1) din Codul penal anterior".*

Prin Decizia nr. 21/2014 (M. Of. nr. 829 din 13 noiembrie 2014), Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie a stabilit că *„dispoziţiile art. 5 alin. (1) din Codul penal trebuie interpretate, inclusiv în materia prescripţiei răspunderii penale, în sensul că legea penală mai favorabilă este aplicabilă în cazul infracţiunilor săvârşite anterior datei de 1 februarie 2014 care nu au fost încă judecate definitiv, în conformitate cu Decizia nr. 265/2014 a Curţii Constituţionale”*.

Prin Decizia nr. 10/2014 (M. Of. nr. 502 din 7 iulie 2014), Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie a stabilit că „*în aplicarea art. 5 din Codul penal, circumstanţele atenuante se apreciază global în funcţie de incriminare şi sancţiune. În situaţia intrării în vigoare a unei noi legi, ce aduce modificări atât cu privire la pedepse, cât şi cu privire la circumstanţele atenuante, circumstanţele ca parte din instituţia sancţiunii unei infracţiuni nu pot fi privite şi analizate distinct faţă de instituţia pedepsei. Înlăturarea circumstanţelor atenuante nu aduce atingere principiului neagravării situaţiei în propria cale de atac prevăzut în art. 418 din Codul de procedură penală, atunci când în concret, pentru aceeaşi faptă, se stabileşte o sancţiune mai puţin severă”*.

Prin Decizia nr. 5/2014 (M. Of. nr. 470 din 26 iunie 2014), Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie a stabilit că *„în aplicarea art. 5 din Codul penal, se are în vedere criteriul aprecierii globale a legii penale mai favorabile. Nu este permisă combinarea prevederilor din legi succesive în stabilirea şi aplicarea legii penale mai favorabile cu privire la condiţiile de existenţă şi sancţionare ale infracţiunii în formă continuată”*.

Prin Decizia nr. 2/2014 (M. Of. nr. 319 din 30 aprilie 2014), Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie a stabilit că *„în aplicarea art. 5 din Codul penal, prescripţia răspunderii penale reprezintă o instituţie autonomă faţă de instituţia pedepsei”*.

Jurisprudenţă relevantă

Aplicarea legii penale mai favorabile. Vechile dispoziţii ale art. 17 lit. c) din Legea nr. 78/2000. Dreptul la un proces echitabil. **1.** În cazul infracţiunii de fals în înscrisuri sub semnătură privată, dacă potrivit legii vechi sunt incidente dispoziţiile art. 17 lit. c) din Legea nr. 78/2000, în vigoare la data săvârşirii faptei, mecanismul de aplicare a legii penale mai favorabile nu poate conduce la înlăturarea din încadrarea juridică a acestor dispoziţii şi la compararea formei simple a infracţiunii de fals în înscrisuri sub semnătură privată prevăzută în legea veche cu forma simplă a aceleiaşi infracţiuni reglementată în legea nouă. În ipoteza în care constată că legea veche constituie legea penală mai favorabilă, instanţa nu poate

înlătura din încadrarea juridică dispoziţiile art. 17 lit. c) din Legea nr. 78/2000, întrucât înlăturarea acestor dispoziţii ar conduce la aplicarea unei *lex tertia*.

În aplicarea legii penale mai favorabile instanţa compară dispoziţiile legii vechi, astfel cum erau în vigoare la data săvârşirii faptei, şi dispoziţiile legii noi cu privire la aceeaşi acuzaţie. Mecanismul de aplicare a legii penale mai favorabile nu poate conduce la înlăturarea aplicării unei agravante în vigoare la data faptelor şi la compararea formei simple a infracţiunii din legea veche cu forma simplă reglementată de legea nouă, deoarece s-ar încălca principiul legalităţii prin intervenţia instanţei, în sensul modificării voinţei legiuitorului cu privire la incriminarea faptei conform formei calificate. Instanţa poate, în compararea normelor pentru determinarea legii mai favorabile, să analizeze legea veche, cu toate consecinţele sale în ceea ce priveşte încadrarea juridică, şi legea nouă, cu toate consecinţele sale asupra încadrării juridice.

2. În baza art. 6 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, instanţa de apel – constatând că în cursul judecăţii în primă instanţă şi în apel a fost audiat inculpatul, au fost audiaţi atât martorii acuzării, cât şi martorii apărării şi au fost administrate probe în apărare – poate stabili caracterul echitabil al procedurii în întregul său.

Diferenţele dintre cauza *Botea c. României* şi speţa de faţă (respectiv faptul că interceptările au fost autorizate de către judecător, interceptarea a fost ascultată în şedinţă publică şi a făcut obiectul unei evaluări de către un expert, în ceea ce priveşte eventuale modificări sau neconcordanţe între vocea acuzatului şi vocea persoanei interceptate, au fost audiaţi martori în legătură cu realitatea faptelor care au făcut obiectul discuţiei interceptate) determină instanţa să respingă susţinerile apărării atât în ceea ce priveşte constatarea caracterului lipsit de echitate al procedurii, cât şi în ceea ce priveşte caracterul nelegal al interceptărilor.

Instanţa constată că administrarea unor probe anterior aducerii la cunoştinţă a calităţii de învinuit nu poate conduce în sine la încălcarea drepturilor persoanei acuzate. Doar faptul că, ulterior punerii sub învinuire, persoana acuzată nu are posibilitatea să conteste credibilitatea probelor, este de natură să afecteze caracterul echitabil al procedurii (ICCJ, s. pen., dec. nr. 404/A din 5 noiembrie 2015).

Aplicarea legii penale mai favorabile până la judecarea definitivă a cauzei. Concurs de infracţiuni. Lipsa plângerii prealabile. În cazul unui concurs de infracţiuni, dacă pentru una dintre infracţiunile concurente noul Cod penal a introdus o dispoziţie potrivit căreia acţiunea penală se pune în mişcare la plângerea prealabilă a persoanei vătămate, iar aceasta

declară că nu formulează plângere prealabilă, instanţa poate dispune încetarea procesului penal pentru infracţiunea menţionată numai în ipoteza în care noul Cod penal, în ansamblul său, constituie legea penală mai favorabilă. În ipoteza în care, prin aplicarea globală, Codul penal anterior constituie legea penală mai favorabilă, instanţa menţine soluţia de condamnare şi pentru infracţiunea concurentă pentru care nu este îndeplinită, conform noului Cod penal, condiţia existenţei plângerii prealabile (ICCJ, s. pen., dec. nr. 2220 din 30 iunie 2014).

Aplicarea legii penale mai favorabile până la judecarea definitivă a cauzei. Loviri sau vătămări cauzatoare de moarte. Circumstanţa atenuantă a provocării. În cazul în care instanţa a aplicat inculpatului pedeapsa închisorii de 3 ani, pentru săvârşirea infracţiunii de loviri sau vătămări cauzatoare de moarte, cu reţinerea circumstanţei atenuante a provocării, Codul penal anterior constituie legea penală mai favorabilă în raport cu noul Cod penal, întrucât noul minim special de 6 ani al pedepsei închisorii prevăzut în art. 195 pentru infracţiunea de loviri sau vătămări cauzatoare de moarte nu poate fi redus, ca efect al reţinerii circumstanţei atenuante a provocării, conform art. 76 alin. (1) din noul Cod penal, sub 4 ani închisoare. În speţă, împrejurarea că maximul special prevăzut în art. 195 C.pen. – 12 ani închisoare – este sensibil mai mic decât cel prevăzut în art. 183 C.pen. anterior – 15 ani închisoare – deşi ar putea induce ideea că legea penală nouă este mai favorabilă, este lipsită de relevanţă câtă vreme, ca efect al aplicării art. 76 alin. (2) C.pen. anterior, pedeapsa stabilită inculpatului a fost coborâtă sub minimul special (de la 5 la 3 ani închisoare), cu aplicarea art. 86^1 C.pen. anterior. Dacă s-ar proceda la schimbarea încadrării juridice, din art. 183 C.pen. anterior, în art. 195 C.pen., s-ar crea inculpatului, în propria cale de atac, o situaţie mai grea, contrar prohibiţiei exprimate în principiul *non reformatio in pejus* (ICCJ, s. pen., dec. nr. 796 din 5 martie 2014).

Aplicarea legii penale mai favorabile până la judecarea definitivă a cauzei. Grup infracţional organizat. Infracţiunea de spălare a banilor. Iniţierea sau constituirea unui grup infracţional organizat, aderarea sau sprijinirea, sub orice formă, a unui astfel de grup, în scopul comiterii infracţiunii de spălare a banilor, se încadrează în art. 367 alin. (1) din noul Cod penal.

Infracţiunea de spălare a banilor, prevăzută în art. 29 alin. (1) din Legea nr. 656/2002, nu este condiţionată de existenţa unei hotărâri de condamnare pentru infracţiunea din care provin bunurile. În acest sens, potrivit art. 9 par. 5 din Convenţia Consiliului Europei privind spălarea, descoperirea, sechestrarea şi confiscarea produselor infracţiunii şi finanţarea

terorismului, adoptată la Varşovia la 16 mai 2005, ratificată prin Legea nr. 420/2006, condamnarea anterioară sau simultană pentru infracţiunea predicat nu este o condiţie a condamnării pentru infracţiunea de spălare a banilor. Mai mult, art. 9 par. 6 din Convenţie prevede că fiecare parte se va asigura că este posibilă condamnarea pentru spălarea de bani acolo unde se dovedeşte faptul că bunurile ce fac obiectul paragrafului 1, subparagraful a) sau b) provin dintr-o infracţiune predicat, fără a fi necesar să se stabilească exact care infracţiune. Aşadar, infracţiunea de spălare a banilor poate subzista în condiţiile în care nu a intervenit condamnarea prealabilă a autorilor infracţiunii primare, instanţa învestită cu judecarea infracţiunii de spălare a banilor fiind obligată, în virtutea rolului activ, să verifice în baza probatoriului administrat în cauză existenţa condiţiilor de vinovăţie cu privire la săvârşirea infracţiunilor care au produs sumele de bani supuse ulterior spălării (ICCJ, s. pen., dec. nr. 609 din 19 februarie 2014).

Art. 6. Aplicarea legii penale mai favorabile după judecarea definitivă a cauzei. (1) Când după rămânerea definitivă a hotărârii de condamnare şi până la executarea completă a pedepsei închisorii sau amenzii a intervenit o lege care prevede o pedeapsă mai uşoară, sancţiunea aplicată, dacă depăşeşte maximul special prevăzut de legea nouă pentru infracţiunea săvârşită, se reduce la acest maxim.

(2) Dacă după rămânerea definitivă a hotărârii de condamnare la detenţiune pe viaţă şi până la executarea ei a intervenit o lege care prevede pentru aceeaşi faptă numai pedeapsa închisorii, pedeapsa detenţiunii pe viaţă se înlocuieşte cu maximul închisorii prevăzut pentru acea infracţiune.

(3) Dacă legea nouă prevede în locul pedepsei închisorii numai amenda, pedeapsa aplicată se înlocuieşte cu amenda, fără a se putea depăşi maximul special prevăzut în legea nouă. Ţinându-se seama de partea executată din pedeapsa închisorii, se poate înlătura în totul sau în parte executarea amenzii.

(4) Măsurile educative neexecutate şi neprevăzute în legea nouă nu se mai execută, iar cele care au corespondent în legea nouă se execută în conţinutul şi limitele prevăzute de aceasta, dacă este mai favorabilă.

(5) Când legea nouă este mai favorabilă în condiţiile alin. (1)-(4), pedepsele complementare şi măsurile de siguranţă neexecutate şi neprevăzute în legea nouă nu se mai execută, iar cele care au corespondent în legea nouă se execută în conţinutul şi limitele prevăzute de aceasta.